

Förordning om minskningar av medlemsstaternas växthusgasutsläpp samt strategi för mobilitet med låga utsläpp

Sammanfattning

- SKL anser att BNP per capita är en rimlig grundprincip i fördelningen av utsläppsmålen. Vi anser dock att en större hänsyn bör tas till kostnadseffektivitet, geografi och befolkningstäthet samt redan uppnådd nivå för utsläpp. Det är viktigt att omvandlingstrycket gäller hela EU och särskilt där det finns kostnadseffektiva åtgärder.
- Vad gäller strategin för en mobilitet med låga utsläpp vill SKL framhålla att det är avgörande att EU ger långsiktiga förutsättningar för skattereduktion för biodrivmedel och fastställer hållbarhetskriterier baserade på vetenskaplig bedömning av klimatnytta.

Synpunkter

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ser klimatfrågan som en av vår tids största samhällsutmaningar. Överenskommelsen i Paris i kombination med många olika aktörers aktiva insatser och teknisk utveckling ger hopp om att världssamfundet kan hantera denna utmaning. Detta behöver översättas till mål, strategier och handlingsplaner på både EU-nivå, nationellt, regionalt och lokalt.

Därför är det positivt att Europaparlamentet och rådet lämnat förslag till en förordning om minskning av medlemsstaternas växthusgasutsläpp. Vi ser det som rimligt att BNP per capita är en grundprincip i fördelningen av utsläppsmålen. Vi anser dock att en större hänsyn bör tas till kostnadseffektivitet, geografi och befolkningstäthet samt redan uppnådd minskning och nivå för utsläpp. Det är viktigt att omvandlingstrycket gäller hela EU och särskilt där det finns kostnadseffektiva åtgärder.

SKL noterar att Sverige enligt förslaget har tilldelats det högsta målet för utsläppsminskningar och ställer oss frågande till om det är rimligt i förhållande till andra medlemsstater. Enligt förslaget är minskningen för Sveriges del 40 procent mellan 2005 och 2030, där 2 procentenheter kan vara annullering av utsläppsrätter och hänsyn till nettoupptag från markanvändning kan stå för ytterligare max 4,9 miljoner ton koldioxidkvivalenter. Den senare nivån är ungefär bara halva nivån för ett genomsnittligt EU-land, vilket är något mindre än Sveriges befolkningsandel och betydligt mindre än Sveriges andel av markytan.

Ett ambitiöst klimatmål med tillhörande samhällsomställning förutsätter hänsyn till både social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Konkurrenskraften och sysselsättningsmöjligheterna på olika nivåer behöver värnas inom ramen för en fortsatt ambitiös svensk och europeisk klimatpolitik. Det behövs en balans mellan omvandlingstryck och

risk för koldioxidläckage. Därför behöver målet också vara rättvist i förhållande till motsvarande skärpningar för andra medlemsländer.

SKL anser att det är rätt att fokus i fördelningen ligger på mål och uppföljning av dessa, så att medlemsstaterna har stort utrymme att välja egna lösningar. EU-politiken bör även ha fokus på att minska utsläppen vid källan genom gemensamma och teknikneutrala krav på klimatprestandan hos fordon och produkter så att målen kan nås på ett kostnadseffektivt sätt. SKL vill framhålla vikten av att Sverige i EU-arbetet driver på för skarpare krav på sådan prestanda.

I EU-politiken är det samtidigt viktigt att undvika detaljstyrning av metoder och tekniker för energieffektivisering och minskade utsläpp: t.ex. krav på årlig renoveringstakt för offentliga byggnader som nu finns i energieffektiviseringsdirektivet för statlig nivå, krav på energikartläggning i stora företag (inklusive offentlig verksamhet) som inte tar hänsyn till energianvändningens storlek samt krav på individuell mätning och debitering i de fall den inte är kostnadseffektiv och tar bort fastighetsägarnas drivkraft att energieffektivisera. Ett annat exempel på detaljstyrning som inte är teknikneutral är hur en delegerad akt till direktivet om byggnaders energiprestanda vid beräkning av en byggnads energiprestanda gör avdrag från energianvändningen för förnybar energi om den är producerad på plats, vilket styr bort från förnybar energi i gemensamma system som fjärrvärme och fjärrkyla.

En strategi för mobilitet med låga utsläpp

Vad gäller förslag för transportsektorn lämnar SKL synpunkter i samband med Miljömålsberedningens delbetänkande om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige. Att nivån på kostnadseffektiva åtgärder i transportsektorn i EU bara skulle ligga på 18-19 procent medan den ligger på en drygt dubbelt så hög nivå för byggnader verkar inte rimligt från ett svenskt perspektiv. Det ger även anledning att ifrågasätta om fördelningen av utsläppsmål mellan medlemsstaterna är rimlig.

SKL anser att möjligheten till långsiktig skattereduktion för biodrivmedel är avgörande för att nå en mobilitet med låga utsläpp. Dagens tillfälliga undantag från statsstödsregler och tillhörande krav på administration är en mycket stark hämsko för investeringar. EUs hållbarhetskriterier för biodrivmedel behöver också ses över så de baseras på vetenskapliga bedömningar av klimatnytta. Sverige har med rätt styrmedel mycket goda förutsättningar för ökad produktion av biodrivmedel. Kommuner och landsting har varit föregångare i att upphandla energieffektiva fordon som drivs med förnybara drivmedel och i att öka tillgången på biodrivmedel.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande